

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ**

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»**

**МАТЕРІАЛИ
РЕГІОНАЛЬНОЇ МІЖУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ВИКЛИКИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ – СТРАТЕГІЯ
СТАБІЛЬНОСТІ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

ЗАПОРІЖЖЯ 2026

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ
МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Сидоряко А.В.

АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ

Смойловська Г.П., Малюгіна О.О., Єренко О.К.118

ВАЖЛИВІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЛІТНІЙ ШКОЛІ З
ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ

Соляник О.В.....120

МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ПРИФРОНТОВИХ
РЕГІОНАХ

Стрюк Ю.В., Чернявський В.В.122

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОЇ ЗОНИ

Стрюк Ю.В.....124

АДАПТАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ В
УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ

Тертишний С.І., Зубко М.Д.126

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ СТУДЕНТАМ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Ткаченко Н.О., Демченко В.О., Литвиненко О.В., Демченко В.О., Зарічна Т.П.,
Глазунова Т.В.130

ВПЛИВ ОКСИДАТИВНОГО СТРЕСУ, ВИКЛИКАНОГО ВИБУХОВОЮ ХВИЛЕЮ НА
СЛУХОВИЙ АНАЛІЗАТОР

Троян В.І., Сінайко І.О.132

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ПРІОРИТЕТ ОСВІТНЬО-
ВИХОВНОЇ РОБОТИ КАФЕДРИ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗДМФУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Утюж І.Г., Сепетий Д.П., Іріюглу Ю.О., Денисенко В.В.133

КОМУНІКАТИВНІ НАВИЧКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Федорова О.П., Пахомова С.П., Качан І.С., Колесник М.Ю.....136

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ КОМПЛЕКСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ШРОТ-ТЕРАПІЇ ТА
КОРСЕТОТЕРАПІЇ ШЕНО НА РЕСПІРАТОРНУ ФУНКЦІЮ У ДІТЕЙ ЗІ СКОЛІОЗОМ

Філатова К.В., Ванюк Д.В.139

РОЛЬ АУДИТОРНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ТА
ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ

Хромильова О.В., Портна О.О., Скорина Д.Ю., Шабельник К.П.,142

ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ У
МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ПРИФРОНТОВОГО МІСТА

Черненко О.Є.....145

ЛІКАРІ-ІНТЕРНИ СТОМАТОЛОГИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ: ВИКЛИКИ ТА
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Чернявський В.В.147

МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ПРИФРОНТОВИХ РЕГІОНАХ

Стрюк Ю.В.

асистент кафедри стоматології післядипломної освіти

Чернявський В.В.

асистент кафедри стоматології післядипломної освіти ЗДМФУ

Ключові слова: віртуальні пацієнти, цифровізація, симуляційне навчання, психологічна допомога.

Трансформація вищої медичної освіти в умовах прифронтової зони вимагає впровадження принципово нових дидактичних підходів до практичних занять. Основним викликом є необхідність забезпечення високої якості практичних навичок майбутніх стоматологів за обмеженого доступу до клінічної бази через постійні загрози безпеки (повітряні тривоги, обстріли). Зазвичай структура заняття включає організаційний момент, перевірку теоретичних знань, інструктаж виконання практичних завдань та підбиття підсумків. Практичні заняття в мирний час часто проходили з тематичними пацієнтами, де була можливість живого спілкування, опитування, діагностики та лікування. Дискусійне обговорення кейсів після прийому дозволяло закріплювати та поглиблювати теоретичні знання, формування вміння застосовувати їх на практиці, розвиток психічних процесів. З початком військових дій почали застосовувати гібридну модель навчання, з великою долею цифровізації. В умовах прифронтових міст, таких як Запоріжжя чи Харків, традиційна очна форма навчання часто стає неможливою. Методична база переорієнтується на гібридний формат:

Віртуальні пацієнти: Використання інтерактивних комп'ютерних симуляцій для розбору клінічних випадків. Це дозволяє студентам відпрацьовувати алгоритм постановки діагнозу та вибору плану лікування в безпечних умовах. Цифрові кейси ортопантомограмних знімків пацієнтів дозволяють оцінити стан зубів, кісткової тканини, щелепних суставів та гайморових пазух. Визначити попередні діагнози та спланувати план лікування

Телестоматологія: Навчання методиці дистанційного консультування. Студенти вчаться проводити первинний огляд за допомогою фото- та відеофіксації, яку надають пацієнти. Це критично важливо, коли пацієнт не має можливості негайно дістатися до клініки через безпекову ситуацію.

Симуляційне навчання в укриттях. Практична підготовка з реальними пацієнтами може бути перервана повітряними тривогами, акцент робиться на відпрацювання навичок на фантомах. І зміщується з крісла стоматолога на

фантомні курси, які часто організуються у спеціально обладнаних безпечних зонах (сховищах).

Фантомна десенсибілізація. Студенти відпрацьовують маніпуляції на моделях щелеп, імітуючи роботу в умовах обмеженого освітлення або шуму, що готує їх до реальних умов роботи в зоні конфлікту.

Стрес-менеджмент у навчанні: Впровадження в освітній процес тренінгів із психологічної стійкості. Лікар-стоматолог має зберігати спокій та чіткість рухів під час небезпеки, оскільки приходиться працювати з інструментарієм, що працює на високих оборотах та має агресивну ріжучу поверхню .

Військово-орієнтована стоматологія. Програма навчання доповнюється специфічними модулями, які раніше вважалися другорядними для стоматолога: невідкладна допомога при травмах: поглиблене вивчення тактики при мінно-вибухових пораненнях щелепно-лицьової ділянки. Студенти вчать не лише лікувати карієс, а й проводити первинну хірургічну обробку ран, зупиняти масивні кровотечі та здійснювати іммобілізацію щелеп за допомогою підручних засобів. Сортування пацієнтів: навчання швидкій оцінці стану пацієнта в умовах масового надходження постраждалих. Визначення черговості надання допомоги стає критичною навичкою.

Соціальна роль медичної освіти. Навчальний процес у прифронтовій зоні набуває волонтерського спрямування. Студенти під керівництвом викладачів розробляють методичні рекомендації щодо підтримки стоматологічного здоров'я в укриттях, у військових: правила гігієни за відсутності проточної води, вибір продуктів харчування з низьким карієсогенним потенціалом у сухпайках , вживання енергетиків, переохолодження тощо.

Особлива увага приділяється особливостям надання допомоги військовим. Вона базується на принципах екстреності, конфіденційності, поваги, психологічної допомоги, особливостями знеболення при лікуванні. Часто приходиться застосовувати психологічну корекцію ПТСР, реабілітацію, зменшення психологічної напруженості. В Україні з'явилася абсолютна нова модель надання медичної допомоги для військових, які потребують інакших протоколів лікування в обмежені терміни, психологічному стресі, часто після довготривалого гострого болю з самостійним прийомом знеболюючих засобів і непрогнозованими термінами прийому. І майбутні лікарі повинні бути готовими до цих викликів нашої сучасної ситуації, адекватно володіти психологічними методами корекції стану пацієнта, особливо в агресивному або неадекватному станах, прямо з лінії фронту. І мирова практика дуже обмежена в такому практичному досвіді, який є вже у всіх практикуючих лікарів в прифронтових містах. Колись про цей досвід будуть дослідження та

практичні рекомендації для лікарів, але на теперішній час дуже часто лікарі поводяться спираючись на власний досвід та мудрість. Молодим лікарям даються практичні рекомендації та психологічні методи при наданні допомоги військовим.

Таким чином, методична підготовка спеціалістів у прифронтових умовах стає міждисциплінарною, поєднуючи класичну стоматологію з екстреною медициною, кризовою психологією та цифровими технологіями. Це дозволяє сформувати фахівця, здатного надавати допомогу в будь-яких екстремальних умовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Каськова Л. Ф., Ващенко К. С., Бережна О. Е. Профілактика стоматологічних захворювань : підручник для студентів стоматологічних факультетів. Полтава : ПДМУ, 2022. 404 с.
2. Організація медичного забезпечення цивільного захисту в умовах надзвичайних ситуацій : навчально-методичний посібник / за ред. проф. С. С. Степанова. Запоріжжя : ЗДМФУ, 2024. 156 с.
3. Степанов С. С., Візір В. А. Клінічні аспекти медицини катастроф : посібник для практичних занять. Запоріжжя : Вид-во ЗДМУ, 2022. 210 с.

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОЇ ЗОНИ

Стрюк Ю.В.

асистент кафедри стоматології післядипломної освіти

Ключові слова: дитяча стоматологія, прифронтова зона, психологічна адаптація, ART-методика, дистанційне навчання, стресостійкість.

Сучасні виклики, пов'язані з військовими діями в Україні, докорінно змінили підходи до медичного обслуговування населення, особливо у прифронтових регіонах. Дитяча стоматологія в таких умовах стикається з подвійним тиском: необхідністю надання якісної клінічної допомоги та нагальною потребою у психологічній підтримці пацієнтів, які перебувають у стані хронічного стресу. Крім того, освітній процес для майбутніх фахівців потребує нових методичних рішень для збереження високої якості підготовки в умовах постійних безпекових загроз. Клінічна робота в прифронтовій зоні базується на принципі «максимальна ефективність за мінімальний час». Основними аспектами є: Психологічна корекція та травма-інформований